UN ARHITECT AL ECHILIBRULUI ECOLOGIC

*Multă lume l-a cunoscut pe **Valeriu ROPOT**, militant ardent pentru studierea resurselor acvatice din republică, pentru elaborarea unor tehnologii moderne de epurare a apelor naturale şi a celor reziduale, de utilizare a deşeurilor industriale; propagator înflăcărat al metodelor ştiinţifice de protecţie a mediului ambiant; membru permanent în comisiile de elaborare a unor documente de importanţă vitală privind dezvoltarea economiei naţionale, sferei sociale şi, mai ales, ocrotirii naturii; arhitect al strategiei asigurării cu apă a Republicii Moldova; luptător neostenit împotriva incompetenţei, birocraţiei, iresponsabilităţii şi a risipei; apărător consecvent al valorilor noastre naţionale.*

Valeriu Ropot este originar din satul Viişoara, judeţul Hotin. Îndată după absolvirea facultăţii de chimie a Universităţii de Stat din Moldova (1957) se include în activitatea de cercetare ştiinţifică la Institutul de Chimie al Academiei de Ştiinţe, unde a muncit cu dăruire până la sfârşitul vieţii sale. Îşi urmează doctorantura în Laboratorul de Chimie Analitică, sub îndrumarea academicianului Iurie Lealikov (1960-1963). Susţine teza cu subiectul „Variaţia intensităţii curentului în funcţie de timp în polarografie şi aplicaţiile analitice” (1968), obţinând titlul ştiinţific de doctor în chimie.

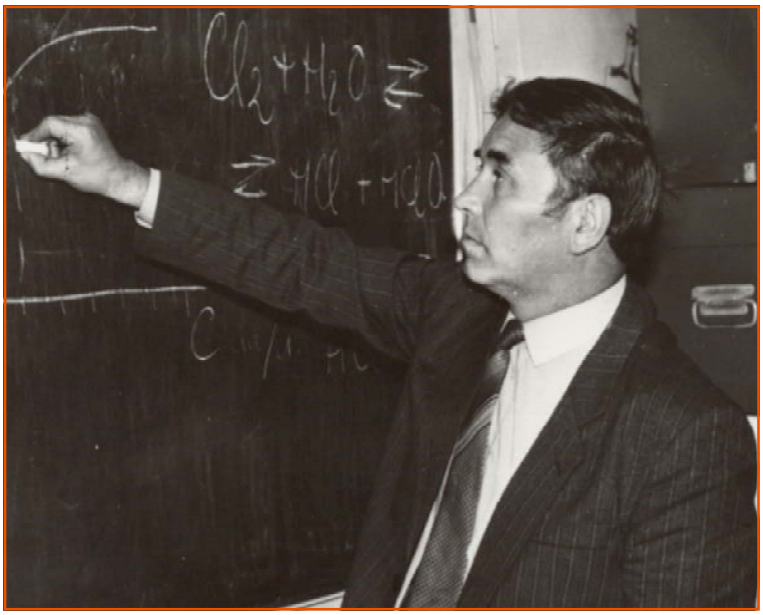

Urmând cu fidelitate o chemare a sufletului său şi manifestându-şi din plin vocaţia de cercetător cu o experienţă practică de invidiat în ce priveşte cercetarea şi determinarea calităţii apei, Valeriu Ropot s-a orientat spre elaborarea şi aplicarea metodelor fizico-chimice de analiză la studiul apei, aerului, solului, resurselor minerale etc. Cercetările sale sunt temeinice; puţini chimişti de la noi au studiat cu atâta stăruinţă apele noastre curgătoare şi freatice, colindând săptămâni în şir cu expedițiile ştiinţifice pe râurile Nistru, Prut, Dunăre şi pe râulețele mai mici din Moldova sau în zonele în care apa potabilă de izvor şi de fântână era expusă pericolului poluării. Fiind un cercetător valoros, activează în calitate de secretar ştiinţific al Institutului de Chimie (1964-1972), şef al Laboratorului de Surse Minerale şi Chimie a Apei de-a lungul a 20 de ani; din 1991 activează la Institutul Naţional de Ecologie în calitate de director adjunct pentru munca ştiinţifică.

Inițial o preocupare practică a savantului Valeriu Ropot au constituit-o zăcămintele minerale – luturile (minerale argiloase) folosite la epurarea apelor reziduale din industria de vinificare, lucrarea sa învrednicindu-se de Medalia de Argint la Expoziția Realizărilor Economiei Naționale a U.R.S.S din 1975 – pentru implementarea tehnologiei la Combinatul de Coniacuri din Bălți.

CERCETĂTORUL Valeriu Ropot a publicat *peste 200 de lucrări ştiinţifice în prestigioase reviste de specialitate, fiind deţinătorul a 20 de brevete de invenţie privind metodele de analiză, tehnologizare şi tratare a apelor de suprafaţă şi subterane pentru necesităţi potabile sau tehnice, de epurare a apelor reziduale şi utilizare a deşeurilor. El este coautor a trei monografii: „Problemele calităţii apelor din Republica Moldova" (1992), „Problemele calităţii, folosirii şi protecţiei apelor râului Nistru" (1992), „Metode şi instrucţiuni pentru controlul calităţii apelor" (1992) şi al unui manual cu titlul „Organizarea şi economia laboratoarelor în producţie" (1976).*

A organizat şi a condus 7 expediţii ştiinţifice în bazinele hidrografice ale râurilor Nistru, Prut, Dunăre şi ale apelor mici din Republica Moldova. Pentru merite deosebite a fost decorat cu medalia „Meritul Civic" şi cu ordinul „Gloria Muncii". I s-au conferit titlurile onorifice „Om emerit" şi „Lucrător emerit al Protecţiei naturii". Este laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova în domeniul ştiinţei, tehnicii şi producţiei pe anul 1996 – pentru cercetări privind evidenţierea calităţii, gestiunii şi protecţiei resurselor acvatice.

Valeriu Ropot a făcut o prezenţă activă la numeroase simpozioane şi conferinţe internaţionale şi naţionale, în cadrul cărora a prezentat comunicări ce au atras atenţia specialiştilor în domeniul resurselor acvatice. O apreciere deosebită merită intervenţiile sale publicistice în mass-media, în care s-a manifestat ca un savant cu o atitudine civică principială. În această ordine de idei vă propunem un citat dintr-un răsunător articol de problemă al savantului cu titlul „Apa pe care o bem", inserat în săptămânalul „Literatura şi arta" din 3 septembrie 1998, în care Valeriu Ropot ne avertizează, profund îngrijorat: „… apa a ieşit de sub controlul strict al statului, devenind o sursă de profit şi interese mai mult particulare sau ale companiilor şi asociaţiilor". Fără îndoială, Valeriu Ropot a fost un adevărat luptător pentru puritatea fizică şi morală a omului şi a naturii. Ne vom referi la doar câteva din nenumăratele exemple cunoscute.

Când s-a produs calamitatea naturală din 15 septembrie 1983 – o erupţie ce mâna spre Nistru un gigantic torent de saramură, arzând totul în cale şi poluând principala noastră sursă de apă potabilă - Valeriu Ropot s-a inclus imediat în lichidarea urmărilor accidentului de la Stebnik, soluţionând problema evacuării din lacul Novodnestrovsk a saramurii (1,2 milioane de metri cubi de saramură cu concentraţia de circa 300 grame la litru a nimerit în Nistru, pe teritoriul Ucrainei) pentru a evita dezastrul în arealul Moldovei. De asemenea, el a fost cel care s-a împotrivit cu înverşunare construirii canalului Dunărea–Nisporeni. S-au irosit atunci milioane, însă efectul asupra mediului a fost nul, ba chiar negativ, fapt confirmat cu trecerea timpului.

Chimist analitic redutabil, Valeriu Ropot a demonstrat rolul controlului analitic în soluţionarea problemelor de protecţie a mediului ambiant. El a elaborat un şir de instrucţiuni privind metodele de colectare şi conservare a probelor şi regulile tehnicii de securitate în manipularea cu reactivi chimici, precum şi diverse recomandări practice, multe din ele fiind

incluse în cărțile sale care se bucură de o largă popularitate.

Toate aceste calități ale savantului şi omului de excepție care a fost Valeriu Ropot nu au trecut neobservate în mijlocul colegilor săi de cercetare din republică şi de peste hotarele ei. Cea mai sintetică şi sugestivă formulă de apreciere a unei vieți de om şi de savant o găsim în spusele colaboratorilor de la Institutul Național de Cercetare–Dezvoltare pentru Ecologie Industrială din Bucureşti:

„Atât cât l-am cunoscut, târziu după 1989, ne-a copleşit cu personalitatea sa remarcabilă, cu multidisciplinaritatea cunoştințelor, cu dragostea pentru calitatea apelor şi neobosita sa abnegație cu care, folosind argumente ştiințifice adecvate, susținea cauza protecției mediului. Temperament de luptător curajos, nu evita să se implice în problemele fierbinți, indiferent de consecințe, pentru binele mediului şi al oamenilor. Ca partener în proiecte de interes bilateral sau internațional, l-am apreciat ca pe un specialist deosebit de competent, activ şi de bună credință, întotdeauna deschizător de drumuri, cu idei noi şi argumente profunde”.

La 15 martie 2002, fără a lăsa vreun cuvânt anume, Valeriu Ropot a pornit pe drumul fără întoarcere al peisajului astral spre a cerceta de acolo, de sus, Pământul pe care l-a iubit atât de mult, cu apele lui şi cu tot ce are el mai de preț – omul, aureolat de faptele şi de aspirațiile sale eterne.

Dumitru BATÎR,
prof. univ., dr. hab. în chimie, laureat al Premiului de Stat

SUMMARY

The author is acquainting the readers with the life and the activity of the known scientist ***Valeriu ROPOT*** *(1934-2002) – Doctor in chemistry, Om emerit, laureate of the State Prize of the Republic of Moldova, Cavalier of the Order “Gloria Muncii”, author of about 200 scientific works, including 3 monographs and a manual, owner of 20 patents for inventions. Valeriu Ropot was a tireless fighter for examination of our water resources, for elaboration of the modern technologies for purification of the natural water and sewage, for utilization of the industrial waste, a real architect of the strategy for providing the Republic of Moldova with water, the consequent defender of the national valuable.*

CALENDAR

La 22 ianuarie 1775 *s-a născut fizicianul ăi matematicianul André-Marie Amper. A introdus noțiunile de curent electric şi tensiune electrică. A propus (1822) o teorie moleculară a magnetismului corpurilor, bazată pe proprietățile magnetice ale curenților electrici circulari şi formulează legea fundamentală a electrodinamicii. În 1827 formulează legea care îi poartă numele referitoare la interacțiunea dintre doi conductori liniari paraleli parcurşi de curent electric. A dat numele de cinematică acelei părți a mecanicii care studiază mişcările numai din punctul de vedere al traiectoriei, al vitezei şi al accelerației. În 1834 introduce termenul de cibernetică (automatizarea comenzilor), al cărei sens îl dezvoltă, în 1868, fizicianul scoțian James C. Maxwell. A murit la Marsilia, în 10 iunie 1836.*